

Nowa strategia obronna Finlandii

Piotr Szymański

9 września fińskie Ministerstwo Obrony opublikowało nową rządową strategię obronną, której horyzontem czasowym jest rok 2030. Dokument zawiera analizę środowiska bezpieczeństwa kraju, plan rozwoju sił zbrojnych i wskazuje główne kierunki międzynarodowej współpracy wojskowej. System obronny pozostanie oparty na zasadzie wiarygodnego odstraszania, poborze i dużej przeszkolonej rezerwie, całościowym podejściu do bezpieczeństwa (obrona totalna), wojskowej bezaliansowości oraz rozwijaniu współpracy militarnej z kluczowymi partnerami – głównie Szwecją, Norwegią i USA. Siły zbrojne w czasie pokoju liczą ok. 8 tys. żołnierzy zawodowych i są skoncentrowane na szkoleniu poborowych. Ich deklarowane rozwinięcie mobilizacyjne to 280 tys. żołnierzy. Największe zmiany będą dotyczyć organizacji rozwinięcia mobilizacyjnego wojsk lądowych (180 tys. żołnierzy), a gros wydatków modernizacyjnych pochłonie przebrojenie sił powietrznych.

Komentarz

- Finlandia jest zaniepokojona nieprzewidywalnością środowiska bezpieczeństwa, w szczególności wzrostem zagrożeń hybrydowych. Na bezpieczeństwo Finlandii negatywnie wpływa rosnąca rywalizacja między mocarstwami (USA, Rosją i Chinami), zaostrzona dodatkowo przez pandemię COVID-19. Położona między Bałtykiem a Arktyką Finlandia postrzega siebie jako jeden z obszarów tej rywalizacji. Choć nie wskazuje wprost na Rosję jako na główne zagrożenie dla bezpieczeństwa kraju, to jednoznacznie wynika to z treści dokumentu. Z perspektywy Helsinek Moskwa gra na osłabienie Zachodu i budowę systemu bezpieczeństwa europejskiego bazującego na strefach wpływów mocarstw. Użycie siły militarnej jest jednym z kluczowych narzędzi stosowanych przez Kreml do realizacji tych celów. Za ważną przeciwwagę dla rosyjskich działań Finlandia uznaje zaangażowanie USA w bezpieczeństwo Europy, w tym amerykańską i natowską obecność wojskową w regionie Morza Bałtyckiego. W strategii zamarkowano też rosnące obawy dotyczące chińskich operacji wpływu.
- Najważniejszą zmianą w nowej strategii obronnej jest rezygnacja z trójpodziału rozwinięcia mobilizacyjnego wojsk lądowych na siły operacyjne, regionalne i lokalne. Uproszczona struktura będzie się składać z dwóch komponentów – operacyjnego (głównej siły uderzeniowo-manewrowej) i lokalnego (obrony terytorialnej). Nowy komponent lokalny, powołany w miejsce sił regionalnych i lokalnych, będzie łączyć ich dotychczasowe zadania – działania obronne, ochronę infrastruktury krytycznej, zabezpieczanie mobilizacji czy współpracę z władzami cywilnymi.

- Po okresie inwestycji w wojska lądowe w ubiegłej dekadzie priorytetem do 2030 r. będzie wzmocnienie marynarki wojennej (otrzyma cztery nowe korwety typu Pohjanmaa), a przede wszystkim sił powietrznych. Te od 2025 r. będą otrzymywać nowe samoloty wielozadaniowe, które zastąpią obecną flotę F/A-18 Hornet. Decyzja o wyborze dostawcy spodziewana jest pod koniec 2021 r. W związku z realizacją tego programu (10 mld euro) w najbliższych latach wydatki obronne Finlandii będą znacznie większe. Już w tym roku wzrosły one o 54% w stosunku do roku ubiegłego, tj. do niespełna 4,9 mld euro (2% PKB).
- Finlandia uznaje za niezbędne, by narodowe zdolności były uzupełniane międzynarodową kooperacją wojskową. Najważniejszymi jej partnerami są tu Szwecja, Norwegia i USA. Najbliższa współpraca rozwijana jest ze Szwecją. Obejmuje ona czas pokoju, kryzysu i wojny oraz wspólne planowanie operacyjne. Ważną rolę odgrywa też kooperacja nordycka (NORDEFCO), z NATO, w ramach UE i Grupy Północnej. W nowej strategii powtórzono kanoniczne już dla fińskich dokumentów zdanie, że Finlandia zachowuje jako opcję przystąpienie do NATO. Nie będzie jednak ubiegać się o członkostwo w Sojuszu, gdyż sprzeciwia się temu większość partii politycznych i społeczeństwa.